

טיב הקהילה

ב"ד

פרי' מטות מסעי
א' אב תשפ"א
אבת פסק'ב

המטות לפי אופק דודשלים

זמני הדלקת הנרות ומצ'ש

הדרה"ג 7:13
מוצ'ש"ק 8:31
ר"ת 9:06

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:15 | **סוק"ת א'** 9:44
סוק"ש ב' 9:08 | **סוק"ת ב'** 10:19

המטות לפי שעון קיץ

גיליון מס':
574

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | שבת ר"ה |

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עבודת האדם בזמני הסתר

חסדים מרובים. כי זוהי הסגולה שתפילתו תקבל, כדאינא בגמרא (ברכות לב) 'דרש ר' שמלאי, לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואחר כך יתפלל, מגלו, ממה, דכתיב (דברים ג, כג) 'ואתחנן אל ה' לאמר אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה אשר מי א-ל בשמים ובארץ וגו', וכתבי בתריה (שם פסוק כה) 'אעברה נא ואראה את הארץ'. זה המאמר להורות הוא בא, שהחפץ להתחנן ולבקש מהשי"ת שיגאלנו מצרותיו צריך מתחילה לרצונו ב'הודאה', כי בזה מוכיח כי מכיר הוא בטובתו של הקב"ה, ולכן ראוי הוא גם לאותה ישועה שעבורה הוא מתחנן. ועל כן מתחילה עליו לשבח ולהודות להקב"ה על כל החסדים שעשה עימו, מעודו עד היום הזה, ומתוך הודאתו יבוא גם לבקשתו. אולם זה הפותח בבקשה מבלי לבטא את הודאתו על הישנות, הרי הוא כמי שאינו מכיר שהקב"ה הטיב עמו אי פעם, וכאילו בא לו לפני מלכו לראשונה לבקש על צרכיו, אדם כעין זה הינו ככלב הצווח תמיד לפני אדונו 'הב הב' (ראה תיקוני זור כב, א) ואינו ראוי לישועה. ורק אחר שיודה על העבר ראוי לפתחון פה על העתיד.

ענין זה רמז דוד המלך במאמרו (תהלים ק, א) 'הודו לה' כי טוב' - כשהאדם מודה ומשבח על שהטיב עמו, בזה הוא גורם 'כי לעולם חסדו', כי כאמור נותן בכך לעצמו זכות לעמוד ולבקש גם על עתידו.

ועל זה הדרך יש לבאר גם כן מאמרו של דוד (תהלים ג, ט) 'לה' הישועה על עמך ברכתך סלה'. 'לה' הישועה' - מתי זוכים להמשיך ישועה מאת השי"ת? כשעל עמך ברכתך' - בזמן שבני ישראל מודים ומהללים את בוראם על החסדים שעשה עמם בעבר, אז יזכו לראות גם הלאה בטוב ה' 'סלה' - תמיד, כי תהיה להם פתחון פה להתפלל גם הלאה על הישועות שבהם הם זקוקים.

ורואים אנו שכן היה דוד המלך בעצמו נוהג כשהיה נצרך לישועה, כמו שביאר ב'מצודות דוד' את תפילתו (תהלים ז, ד) 'בקראי ענני אלוקי צדקי בצר הרחבת לי חנני ושמע תפילתי וז'ל': 'בקראי - בעת אקרא לך ענני. אלקי צדקי - אתה אלקי העושה עמדי צדקה, הלא מעולם כשהייתי בצר ובדוחק העמדתני במרחב, לכן גם עתה חנני'. ע"כ.

גם סדר התפילה שאנו מתפללים מידי יום ויום מסודר על זה הדרך. כי מתפילת 'מה טובו' בראש תפילת שחרית ועד אחרי שלש הברכות הראשונות שבתפילת 'שמונה עשרה' רובה הם זמירות ושיריות ותשבחות להשי"ת. גם מברכת 'מודים' ועד סוף התפילה, הכל הוא הלל והודאה לה' הטוב, ורק הברכות האמצעיות המה בקשות. כי עיקר הכח להמשיך השפע הוא ע"י ההודאה, ורק אחר שריצה האדם את פני קונו, מתעורר הרצון להשפיע עליו כל מיני השפעות טובות, ואז יעשו בקשתו רושם, ובאפשרותו לפרט צרכיו ולבקש עליהם, כדי שבכך זה הרצון המתעורר ישיג משאלותיו לטובה.

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן: (ג, א)

ופירש"י: ...ורבי תנחומא דרש בו דרשה אחרת משל למלך שהיה בנו חולה והוליו למקום רחוק לרפאותו כיון שהיו חורין התחיל אביו מונה כל המסעות אמר לו כאן ישנו כאן הוקרנו כאן חששת את ראשך וכו': הנמשל לזה המשל על פי פשוטו הוא: שאמר לו הקב"ה למשה, מנה להם לישראל את כל המקומות שהכעיסוני, כדי שיעלה בזכרונם היסורים שפקדו אותם במסעות אלו על שהמרו את דבר ה', ועל ידי זה יהיו זהירים מן החטא. וכמו כן יזכרו גם כן את החסדים שהטיב עמם ונפלאות שעשה להם השי"ת במסעות אלו כשבטלו דעתם לדעתו, והלכו בתום לאורו בכל מעסיים. בזכות שתי זכירות אלו יזכו ישראל להתגורר מכל רע, ויטיבו דרכם בתורה ובמעשים טובים.

כמו כן יש לומר שהנמשל לזה המשל היא הדרכה הנחוצה לישראל מעת בואם אל הארץ. כי עד בואם אל הארץ ראו עין בעין כי הקב"ה עמם, הוא זה שסיפק להם כל צרכיהם מבלי שיצטרכו לעמוד על כך, ומעתה בבואם אל הארץ יהיו צרכיהם תלויים בדרכי הטבע, ומאחר שעל פי כללי הטבע אין אדם מובטח שישגי צרכיו, מוטל על בני ישראל להתחזק בשתי נקודות המעוררים שפע, האחת היא מידת הבטחון, והשני היא עבודת ההודאה. וזה שהורה הקב"ה למשה, שיזכרו בני ישראל תמיד את המקומו שבהם שהו בהסתר פנים, והיה נראה להם שאין מקום לתקוה, ומרוב בהלה היו מקומו שגם לא עמדו בניסיון והתלוננו על מצבם, אולם בסופו של דבר ראו את ישועת אלקינו, והטיבו להבין כי גם אם לא רואים הישועה בעיני הבשר, עתידה הישועה להיגלות, והקב"ה לא עזבם, על כן גם בעתיד יזכרו תמיד שהקב"ה זוכר בהם והוא זה שימציא להם מזון וישועה, וגם כשכללי הטבע מבשרים רעות עליהם להתחזק בבטחון בהשי"ת, ויאמינו כי לא קצרה ידו מלהושיעם, והרבה דרכים למקום.

בנוסף עליהם לזכור גם כן רוב החסדים שעברו עליהם במהלך אותן המסעות, כדי שיכירו במידת טובו, ויבינו שעצם מצבם הנראה כרע בעיני הבשר, הוא באמת טוב. דהנה עצם שהייתם במדבר ארבעים שנה היתה גזירה ועונש על ישראל, ואעפ"כ היתה זאת לטובה כי בסופו של דבר זכו לשהות במחיצתו של משה רבינו ע"ה, וגם זכו ליענני הכבוד' שהקיפם מד' רוחות לשמרם מכל פגע, ובנוסף זכו בכל אותן השנים לאכילת המן, מאכל קדוש הנבלע במיעיו של האדם. וכשם שגזירה זו היתה מעורה בטובה מרובה, כך יאמין האיש הישראלי שגם ההסתר שבו הוא שוהה לעת עתה משמש לטובתו.

בנוסף יזכה על ידי זכירת החסדים להודות עליהם, ותהיה זה אמצעי לקבלת התפילות ולבטל ההסתר על ידי המשכת

טיב המערכת

למסעיהם על פי ד'

ידוע מה שכתב ה'דגל מחנה אפרים' בשם זקנו הבעש"ט הקדוש זיע"א, שכל המסעות היו מ"ב, והם אצל כל אדם מיום היוולדו עד שזבו אל עולמו, והיינו שלכל אחד יש את המעברים שלו, וצריך לידע שהכל נעשה על פי ד' באופן מחושב ומדוקדק.

והנה כך פותח רש"י הקדוש בפרשתנו: 'למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדו של מקום, שאעפ"י שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה', ע"כ, דהיינו, שמונה מסעות נסעו בשנה האחרונה בהיותם במצרים, ובשנה הראשונה לצאתם נסעו ארבע עשרה מסעות, ועוד עשרים מסעות נסעו במשך שלושים ושמונה שנה, ומדוע מספרים לנו את זה? כדי להודיענו את גודל חסדו המרובים עלינו, ובדומה לזה רואים בהמשך הפסוקים 'ממחרת הפסח יצאו בני ישראל.. ומצרים מקברים את אשר הכה ד' בהם כל בכור', מפרש רש"י 'ומצרים מקברים - טרודים באבלם', גם כאן מראים לנו את גודל חסדו עמנו בכך שהמצרים היו טרודים באבלם ולא ניסו למנוע את בני"ב בצאתם ממצרים.

באיגרות קודש מופיע מכתב שעונה הרבי לאחד מחסידי, מהמכתב משמע שהחסידי התלונן שקשה לו עם הפרנסה, עם המשכנתא, ועם הילדים וכו', עונה לו הרבי: מתוך דברך הבנתי שיש לך דירה, האם אתה מודה לקב"ה על כך? עוד הבנתי שבי"ה יש לך אשה, האם אתה מודה לקב"ה על זה? עוד הבנתי שזכיתם ב"ה ויש לכם ילדים והם בריאים, האם גם על זה אתה מודה לקב"ה? והלא ישנם לא מעטים שלא זכו לפרי בטן ואילו אתה זכית ליותר מילד אחד, עליך להודות על כך לבורא העולם! במקום להסתובב כל היום עם 'בטן מלאה' טענות על הקב"ה, נעצור לרגע ונתבונן כמה טובות וחסדים הוא עושה עימנו בכל יום, גם בתוך הקשיים, בתוך המסעות שאנו עוברים, אפשר לראות את הדברים הטובים, נקודות של אור שמראים לנו כמה השי"ת אוהב אותנו וכל מה שהוא עושה אתנו זה הכל בחסד וברחמים.

(ע"פ טיב ודורות-מסעי)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיור
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
הודעות

הלכות תשעת הימים

כניסוס וגיחה

- א. מראש חודש ועד לאחר תשעה באב אסור לכבס ולגהץ את בגדיו, אפילו אם אינו רוצה ללבשם רק לאחר תשעה באב, מפני שנראה כמסיח דעתו מן האבילות (ש"ע הק"א ס"ג ומ"ב סק"א).
- ב. איסור כיבוס הוא אפילו במים בלבד (ס"א).
- ג. לצורך מצוה מותר לכבס (ש"ע סע). וכן אם אין לו כתונת לשבת יש להתירו לכבס ביום ה' וביום ו' (מ"ב סק"א).
- ד. מי שאין לו אלא חלוק אחד יש להתירו לכבס מר"ח עד השבת (מ"ב סק"א).
- ה. וה"ה אם נתלכלכו כל בגדיו מן הזיעה ה"ז כמי שאין לו אלא חלוק אחד ומותר לכבס חלוקו עד שבע שחל בו ת"ב, ועדיף טפי שיכבס בלא גיהוץ ממה שיקנה בגד חדש, אך בשבוע שחל בו ת"ב כשאין לו ברירה אחרת, יותר טוב שיקנה בגד חדש ממה שיכבס אז (מבית לו).
- ו. כתם הניכר בבגד מותר לנקותו במקומו, ואם לאו אסור (סע).
- ז. בעלי קיטרינג שעורכים סעודות מצוה בימים אלו, ואין לו להם די מפות להחליף פעם מבלי שיצטרכו לכבס, אם אפשר להם להתסדר בלא כיבוס ודאי עדיף טפי, אך אין הדבר אפשי בשום פנים, יש מקום להתיר, אך בתנאי שידקדקו שלא לכבס כ"א הנצרך ביותר, וגם למעט מן הרגיל בכל השנה (שב"ח ח"י ס"א פ"א).
- ח. הנוסעים בימים אלו יחד עם משפחתם למקום אחר, אע"פ שטרחה גדולה היא להם לקחת הרבה בגדים כדי שלא יצטרכו לכבס, מ"מ לא מצינו שהתירו הכיבוס משום טרחה, ולכן חייבים להביא עמו בגדים הרבה שיהיה כדי הצורך לכל אלו הימים (הלי"ש פ"ד סק"א).
- ט. המתארח בבית חבירו בימים אלו ומצטער הרבה אם לא יוכל לישון במצעים נקיים, וכן השווים בבתי מלון, מותר להם להשתמש במצעים מכובסים, וטוב לכתחילה שיניחו אותם קצת על גבי קרקע, אך מ"מ צריך להודיע לבעה"ב או לבעל המלון שלא יחליפו עבורו בשאר הימים, ובדיעבד אם כבר החליפו מותר, אלא שיניחו אותם ע"ג קרקע וכנ"ל (מנח"י ח"י ס"א פ"ד).
- י. אסור לגדולים לכבס לקטנים כסותם (ש"ע סע ס"ד). ולדעת הא"ר יש להחמיר לדין מראש חודש, אבל דעת הח"י אדם דלצורך קטנים אין להחמיר אף לפי מנהגינו אלא בשבוע שחל בו תשעה באב (מ"ב סק"א).
- יא. ומיהו הבגדים שמלפפין בהם הקטנים לגמרי מותר לכבסן (ש"ע סע). ונהגו להקל אפילו בבגדי שאר קטנים (סע). ולבשו משמע דהשעיור הוא עד בני ג' וד' שנים, אבל הפמ"ג (בא"א סק"א) כתב דמדברי הב"י ה"מ משמע דכל בגדי קטנים מותר ואפילו אם הגיעו לגיל חינוך.

מיצר ודואג על החורבן

ההשתתפות בצער השכינה - בהנהגה

מלבד ענין הבכיה ואמירת תיקון חצות בימים אלו, ישנן גם הנהגות שונות ומיוחדות לימי בין המצרים - הנועדות לעורר את האדם להשתתף בצער השכינה שנגרם בימים אלו - כגון שלא לישא אז אשה ושלא להסתפר ושלא לברך שהחינו, ושלא לעשות או ריקודין ומחולות, כמבואר בשו"ע ורמ"א והפוסקים [סימן תקנ"א (סעיפים ב, ד, ט, ט"ז, י"ג, ע"ג סע)]. גם מובא שם שני זרוגות של מנהגים מיוחדים לימי בין המצרים. המנהג הראשון (שם סט"ו) הוא, להתענות מ"ז תמוז עד תשעה באב. ואילו המנהג השני (שם ס"ט) הוא, שלא לאכול בשר ולא לשתות יין מ"ז תמוז עד תשעה באב.

אמרו עליו על מרן החתם סופר זיע"א שעד לשנות זקנותו האחרונות היה מתענה כל שנה משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב, ואילו בשנותיו האחרונות מנע עצמו על כל פנים מלאכול בהם בשר [והוא בשערי תשובה (שם סק"א)] לענין אם תלמיד חכם יתגב בהנהגה אלו].

ואם שקשה מאוד לתבוע מחלושי המזג כמונו לנהוג סלסול בחומרות גדולות אלו, הרי שנוכל על כל פנים לקחת ממנו מוסר השכל האין יש להתייחס לימים הללו, שכל אחד לפום דרגא דייליה ימעט מתענוגיו במידת מה, מתוך ההשתתפות בצער השכינה הקדושה, ואף אם הוא לא רב הכי, על כל פנים יעשה את המעט שבידו לעשות, כדי לעורר בקרבו את רגשי הקודש של ההשתתפות בצער השכינה הקדושה, שהרי פטור בלא כלום אי אפשר, כי אם לא יתחיל עתה לעשות בזה, מתי יעשה לנפשו, וכי סבור הוא שביום מן הימים יתעורר מעצמו על כך?

ומזקנים אתבונן, כפי שעדיין חקוק בזיכרונו דמויות הוד של יהודים מן הדור העבר, שבימי בין המצרים היו לבושים במלבושיהם הבלויים והמשומשים מאשר עמם בבית, כי לא הרשו לעצמם לחבוש בימים אלו בגדי כבוד והדר, מרוב ההשתתפות בצער השכינה שנגרמה בימים אלו.

ההנהגות של תשעת הימים נועדו לעורר את האדם

והנה בשבוע שחל בו תשעה באב החמירו עוד יותר, שלא לספר ושלא לכבס או ללבוש דברים המכובסים וכו', כמבואר בשו"ע (סי' תקנ"א), ולפנהגו מומחין בכ"ז מראש חודש אב, כמבואר שם ברמ"א (ס"א). ותכלית כל אלו התקנות והמנהגים היו כדי לנער את האדם מאדישותו ולעוררו על דבר החורבן הנורא והאיום, כי ישים על לבו לחשוב מה היה לנו ומה אבדנו, עד כי יתעורר אל הבכיה ואל המספד על המקדש ועל ירושלים.

תמיהה על אלו המחפשים קולות מה מאוד יש להשתאות על המנהגים אשר זה מקורב באו, לחפש כל מיני היתרים והמצאות למיניהן וסוגיהן, כגון ההמצאה שלובשים לפני ראש חודש אב את הבגדים לשעה קלה ואחר כך מניחים אותם לימים שבין ראש חודש לתשעה באב, ובכך כאילו נפטרים מלקיים בפועל את התקנות המיוחדות שבימים אלו, וטענתם בפייהם כי כיום קשה לקיים את החומרות הללו.

והנה, אם כי באמת קשה להיכנס לפרטי פרטים בזה, כי לא כל אחד ולא כל המקרים שוים בזה, וכל ערום יעשה בדת באופן שיהיו מעשי תפארת לעושיהם ותפארת לו מן האדם, ודי למבין - הרי שיש לדעת שעל פי אמתו של דבר, ודאי לא לכך היתה כוונת החכמים והפוסקים הממלאים אחרי דבריהם, אלא לבטח היתה כוונת רצון קדשם שדוקא מכח כל אלו המנהגים והתקנות, שהקושי בהם הוא דבר הניכר, יעורר עצמו האדם אל האבל והצער ויעלה על זכרונו את חורבן ציון וירושלים במיוחד בימים אלו, נוסף על גודל החיוב בזה גם במהלך השנה כולה, כי חיוב גדול הוא.

כדאי הוא חורבן בית אלוקינו שנצטער עליו

הגע בעצמך, אדם שמת לו מת משבעה קרוביו, או שביתו נשרפה עליו - רחמנא ליצול - ונפשו מרה עליו כלענה, היתכן שדעתו תהיה שפוייה ונינוחה, להתעסק אז בענין מלבושיו שיהיו ראויים ונעימים וכדומה, הלא ההרגשה הטבעית המקנת אז אצל האדם גורמת לו לסלידה מכל התענדות ותענוג, כי כל כולו שרוי בצער והדאגה סביב עניני הקשה שהומט עליו, אם כן, למה זה יהיה חורבן בית אלוקינו - שורש כל הצרות והמועקות - סיבה פחות מספיקה למיעוט ההנאה והתענוג? אתמהא!.

ובאמת, שאלמלא היה רוב הציבור יכול לעמוד בזה, היו החכמים הראשונים, מתקופת חורבן הבית, מתקנים תקנות נוראות וקשות - מהן, שלא לישא אשה וכו' כמבואר בגמרא (בבא בתרא ס"א), ואם כן, על כל פנים יש לקיים את התקנות הפחות מחמירות שנתקנו בגלל החורבן.

'מסתדרים' עם ההלכה...

ועל אחת כמה וכמה שמזורת ביותר היא הנהגת מנהגים חדשים אלו בקרב בעלי ההלכה ותלמידי החכמים, שהרי לא ימלט לומר שלכוונה זו נתכוונו הבית יוסף וסויעתו, בכתבם הלכות אלו [ובאמת, בתקופת הבית יוסף וסויעתו כלל לא היה שייך להכין בגדים מקודם, כי לא היה נהוג שהיו לאדם בגדים יגורים, כפי המוכח מדין חול המועד שבהם מבואר הדין האין יעשה האדם שיש לו בגד אחד בלבד לכל המועד, והוא מלובן], הדבר הרי יוצר מעין הרגשה שכאלו אנו מחפשים - חלילה - דרכים הכיצד 'להסתדר' עם תורתנו הקדושה - מבלי שנצטרך לוותר על כלום, ומה רב הוא העלבון שבדבר זה. ובאמת שלפנים בישראל לא היו נהוגים כל אלו ההמצאות למיניהן, ומעולם לא ראינו כהנהגה בבית אבא, וכך אנו נוהגים הלכה למעשה.

בגדי שבת

אין ללבוש בגדי שבת בימים אלו, ואפילו בשבת חזון אין מחליפין ללבוש בגדי שבת כ"א התכונת בלבד וכן הפוזמקאות שאינו לובשן אלא מפני הזיעה (ש"ע סע ס"א ומ"ב סע). ויש שנהגו ללבוש בגדי שבת גם בשבת חזון, ויש שמשנים רק בגד אחד (מ"ב סק"א ע"י"ש).

יש ויש שכתבו שעיקר חילוק המנהגים בזה הוא מפני שמקדם היו נוהגין ללבוש בשבת ובחול מלבושין השוין במראיהן ובדמותן, וההפרש ביניהם לא היה רק באיכות הסחורה, שבשבת היו לובשין בגדים יותר יקרים מבחול, וע"כ לא היה ההפרש ניכר כל כך, וכיון שכן גם אם היו לובשין בשבת חזון חול לא היה נראה כאבילות בפרהסיא בשבת, משא"כ בזמנינו שלובשין בגדים אחרים לגמרי כדוגמת השטריימ"ל וכי"ב אם נלבוש בגדי החול בשבת יש בזה משום אבילות בפרהסיא, ולכן הנהיגו הגדולים ללבוש בגדי שבת אף בשבת חזון, ואפילו בשבת שחל בו ת"ב (ערוה"ש ס"א).

ג. כשיש ברית מילה מותרין אבי הבן ואמו וכן המוהל והסנדק ללבוש בגדי שבת (ש"ע ומ"ב סע). ו"א דכן הדין בסעודת בר מצוה (הלי"ש פ"ד ס"ח). אבל כל שאר האנשים המשתתפים בשמחה אין להם שום היתר ללבוש בגדי שבת.

ד. במסיבת אירוסין שעושין מיד עם גמור השידוך מותרין החתן והכלה ללבוש בגדי שבת. אך מה שעושין מסיבת התנאים כעבור כמה ימים, יש לדחותה עד לאחר ת"ב (הלי"ש פ"ד ס"ב).

ה. עיקר איסור לבישת בגדי שבת הוא על תחילת הלבישה, ולכן אם לבש בגדי שבת לכבוד ברית מילה, א"צ לפושטן מיד ויכול להשהותן על עצמו, וכן הדין במוצ"ש אחר הבדלה, שלא קבעו האיסור רק על תחילת הלבישה, שהרי הפשיטה ע"פ הרוב יש בזה משום כבוד הבריות (אי"א תניא ס"א).

הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום!

מדי שנה קוראים אנו בפרשתנו על פטירתו של אהרן הכהן, ועל יום מיתתו שיחול תמיד באותו שבוע שנקרא בו פרשה זו, כאשר בשבתא קדישא הדין קוראים אנו פסוקים אלו בראש חודש אב בו ביום, והוא מן הצדיקים היחידים שהכתוב בעצמו מציין את יום פטירתם.

ובפטירתו של אהרן דיבר הכתוב לאמר (במדבר כ, כט): "ויראו כל העדה כי גוע אהרן, ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל". מבואר שהיו "כל בית ישראל" בוכים בפטירתו של אהרן. ואילו בפטירתו של משה רבינו ע"ה נאמר (דברים לד, ח) "ויבכו בני ישראל את משה שלשים יום", ולא נאמר בו "כל בית ישראל" כאשר נאמר באהרן, כי אם 'בני ישראל' בלבד. וטעם שינוי לשונות הפסוקים הללו בין

אבלו של אהרן לאבלו של משה מבואר באבות דרבי נתן (פרק יב), וז"ל: "אוהב שלום כיצד, מלמד שיהא אדם אוהב שלום בישראל בין כל אחד ואחד, כדרך שהיה אהרן אוהב שלום [בישראל] בין כל אחד ואחד וכו'".

"שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הלך אהרן וישב לו אצל אחד מהם ואמר לו, בני, ראה חברך מהו אומר, מטריף את לבו וקורע את בגדיו, אומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא סדרחתי עליו, הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מליבו".

"הולך אהרן וישב לו אצל האחר, ואומר לו, בני, ראה חברך מהו אומר, מטריף את לבו וקורע את בגדיו, ואומר אוי לי היאך אשא את עיני ואראה את חברי, בושתי הימנו שאני הוא סדרחתי עליו, הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מליבו". - וכשנפגשו זה בזה גפפו ונשקו זה לזה. לכן נאמר 'ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל' וכו'. אבל משה שמוכיחן בדברים קשים, נאמר 'ויבכו בני ישראל את משה' וכו' ע"כ.

וכבר פירשו בספרים, כיצד היה אהרן מתחיל בדברי שקר, ואומר לאחד ראה חבריך כמה מטריף את לבו וקורע בגדיו כו' שמתחרט על כך ומאשים את עצמו שהוא זה סדרח, ושוב חוזר אצל השני ומספר לפניו כדברים האלה, בשעה שלא זה התחרט ולא זה התחרט. ועוד שלאחר שעשה 'טכסיס' זה כמה פעמים לבטח כבר התפרסם הדבר בבית ישראל, וידעו דרכו של אהרן בזה, וכיצד הועיל להשכיח תמיד השלום בישראל.

ברם, לא בכדי היה אהרן אוהב שלום ורודף שלום "וישב לו" אצל בעלי המחלוקת, כלשון הברייתא הנ"ל, ולא דיבר עמהם ח"ו בדברי שקר. כי באמרי פיו שיצאו ובקעו מלב הומה ושופע אהבת ישראל עצומה, היה באמת מניסין הרורתי חרטה בליבותם. והרי בתוך תוכו בוודאי אין איש ישראל רוצה להתחזק במחלוקת, ורק צריך לגלות אותו רצון הנעלם, להסיר את הקליפה העבה המכסה ומעיב על אור הנשמה הפנימית. ולכן היה 'וישב לו' ומדבר על ליבו דברים של טעם, דברי שלום ואמת, עד שהיה עוקר כל הקנאה ושנאה ומחלוקת מלבב ישראל קדושים.

ואכן חשו והרגישו כל בית ישראל, שאהרן הכהן בכוחו הוא שהחזירם בתשובה, והוא שעקו הרע מתוכי לבבם, ובכך הביא עליהם את השלום, ולכן היו בוכים אחריו 'כל בית ישראל'. - ואף אנו נלך בדרכו, להיות מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, אמן.

• § • § •

לפנינו מעשה נורא, שיש בו כדי ללמדנו לקח מוסר, כמה הצדיקים מוסרים את נפשם כדי להשכיח שלום בבית ישראל.

הרה"ק האדמו"ר מטשא זצוק"ל התפרסם בעולם כאוהבן של ישראל, ותדיר היה "אוהב שלום ורודף שלום", והתעסק רבות

בהשכנת השלום בישראל. פעם התרחש אסון טראגי במשפחתו, כאשר בנו בכורו הרה"צ רבי מרדכי פייש זצ"ל נהרג בפתאומיות בתאונת דרכים טראגית וקשה. האסון הנורא שנחת על כל המשפחה בפתע פתאום פצע את ליבו הטהור, כשהגיעה אליו השמועה הקשה הוא בכה בדמעות שלישי! והיה זה מראה נורא, כי מעולם לא ראוהו כשהוא בוכה.

"ויעל אהרן תפילן אל ה' והר על פי ה', וימת שם ונו' בחדש החמישי באחד לחודש" (לג, לה)

הלוויה נערכה בהשתתפות רבות אלפי ישראל מקרוב ומרחוק, שנטלו חלק בצערו הגדול של הצדיק, והנה בהגיע עת צאת הלוויה לדרכה, נכנסו הגבאים אל הרבי ואמרו שהנה הגיעה ה'מיטה' אל בית המדרש, ויש לצאת אל הלוויה.

לתדהמתם אמר הרבי, שכרגע אין לו 'פנאי' בשביל זה... בהיות שעליו לערוך שיחת טלפון דחופה! ורק לאחר מכן יוכל לצאת. תשובתו הפליאה מאוד את הנוכחים כולם, כיצד לא ימצא הצדיק פנאי לצאת ללוויה של בנו, כשכבר עומדת המיטה וממתנה עליו? ואיזו שיחת טלפון דחופה ובהולה כל כך 'בער' לו לקיימה מיידית בטרם צאת הלוויה לדרכה?

אך לאחר מכן התברר תוכן אותה שיחה נחוצה, הרבי הק' התקשר לאברך צעיר בעיר רחוקה, לאחר שהשיג את מספר הטלפון האישי שלו. - אברך זה ברח מביתו, ובעקבות בעיות של 'שלום בית' שחזרו ונשנו מחמת סורדותו של האברך, שבמקום להטיב את מעשיו החליט 'לעזוב' את הבית בשצף קצף, ולהשאיר את זוגתו ואת בניו בעגיונתם ובצערם.

כנראה היו לו כבר לרבי כמה שיחות עם אברך סוחר זה, שיחות שעד עתה לא נשאו פרי, והרבי ניסה בכל כוחותיו להשכיח שלום ביניהם. - עתה בעוד שמתו מוטל לפניו התקשר אל האברך, שכבר הספיק לשמוע על הטרגדיה הנוראה שבבית הרבי. וכשהתקשר אליו הרבי אישית לפני הלוויה התרגש מכך מאוד!

במהלך שיחתם אמר לו הרבי, דע לך ידידי הנאמן, שאיני יכול להפסיק לחשוב עליך ולהתפלל בעדך, מצבך אינו נותן לי מנוחה! ולפתע החל שוב בוכה קשות, ומתוך בכייתו אמר לאותו אברך, בוודאי כבר הגיעך השמועה הקשה מפטירתו הטראגית של בני בכורי, תדע נאמנה שאינני מסוגל לצאת אל הלוויה עד שתבטיח לי בהן צדקך שתעזוב את מעשיך הגלוחים ותחזור אל ביתך, ותעשה שלום אם אשתך! ושוב המשך בכייתו.

האברך הזדעזע עד עמקי נשמתו, הוא הכיר את הרבי היטב, ומעולם לא ראהו כשהוא בוכה. על אתר נכנסו בלבבו רגשי חרטה קשים על הוללתו וסכלותו, הוא הבטיח לרבי בפה מלא, שהוא עוזב עכשיו! את כל השטותים והבלים שלו, וחוזר אל ביתו כראוי וכנכון. - רק לאחר אותה שיחת טלפון יצא הרבי אל הלוויה.

האברך עמד כמובן בדיבורו, הוא שב בתשובה שלמה, ביקש בכל לב את סליחתה של אשתו, ופתח פרק חדש בחייו. - ואכן גדל ופרח לשם ולתפארת, והעמיד משפחה שלמה של בנים יראים ושלמים, זרע ברך ה'. וידועי דבר היו מצביעים על אותה משפחה, שכל הצלתה באה בעקבות אותו קרבן שהקריב הרבי הק' בפטירת בנו.

מי יעמוד בסוד קדושים, להבין ולהשכיל את גדולת הצדיקים, שדווקא בעת צרתם הגדולה, לא עזבו לרגע את דאגתם והתמסרותם לבית ישראל, ובעוד מתו מוטל לפניו עזב הכל, כדי להסיר שלום בית בבית ישראל. - כתלמידיו של אהרן "אוהב שלום ורודף שלום"!

[מתוך שיחת מוסר בימי השבועיים בענין השלום]

• § • § •

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

על כל צעד ושעל

התארגנתי לחתונה של נכדתי בחזרה ובשמחה. ידעתי כבר איזה נעליים ואיזה בגד אלבש שכן זו לא נכדה ראשונה שמתחתנת ולמרות ההתרגשות הגדולה, הבגדים משמשים שוב ושוב ברוך ה'.

ביום החתונה חיפשתי את הנעליים ולא מצאתי אותם בשום מקום. התקשרתי לבנות שלי שיבדוק שמא השארתי את הנעליים אצלם וכך הפכנו כל מקום אפשרי אך ללא הצלחה. אני כבר נסעתי מירושלים לבית שמש לפני שבת ואת הנעליים לא מצאנו... היום החתונה והנעליים האלו תאמו במיוחד בשבילי.

ביתי הציעה שאכנס לסניף של החנות בבית שמש אולי שם אמצא נעליים דומות. למרות שלא האמנתי שיחזיקו שם נעלי סבתא, הלכנו לנסות. בחנות מצאתי זוג אחד שהזמן מהסניף בירושלים עבור לקוחה אחרת שנראים בדיוק בדגם הנעליים שאבדו לי מה גם שהמידה שהמתנה בחנות הייתה בדיוק המידה שלי. המוכרת בדקה בכל הסינפים ומצאה רק עוד זוג אחד בדיוק ובמידה שלי.

עכשיו אין זה יגיע אלי היום לפני החתונה? אחרי בדיקות מצאו שליח ישיב שהביא את הנעליים עד אלי מירושלים וברוך הוא השמחה הייתה שלימה. הסיפור הזה רק במשפחה עד כמה ה' משגיח על כל פרט ופרט ואפילו על הנעליים של סבתא...

בעלת המעשה: א.ה.

• • • • •

בדרך שאדם רוצה לילך

מוליכין אותו

הגעתי לארץ ישראל לביקור קצר ומאוד רציתי להיכנס אל אחד מהצדיקים אך מחמת קוצר הזמן שלי לא ידעתי איך אוכל לתאם את הפגישה. התפללתי לה' שיזכר אותי להיפגש עם הצדיק ושכחתי מהעניין.

נהג בא לאסוף אותי משדה התעופה לכיוון ירושלים. בדרך נתקענו בפקק ארוך שהשתרע על פני קילומטרים רבים. אני מטבעי לא יכול לשבת על מקום אחד הרבה זמן והפקק עשה לי עצבים. במקום להתעצבן יצאתי מהרכב באמצע כביש מספר אחד וטיילתי לי להנאתי.

בשלב מסוים לא ידעתי אם אני הוזה בהקיץ או שזה חלום אמת. ראייתי את דמות דיוקנו של רבי ומורי משתקף מבעד לחלון הרכב שלצדי, התקרבותי וראיתי שאכן זה רבי ומורי שכמה שנים שלא נפגשנו. ההתרגשות הייתה גדולה והרב הזמין אותי להיכנס לרכב וכך ישבנו ושוחחנו ללא כל הפרעה שהרי גם כך היינו בפקק.

ה' הולך אותי ישר לצדיק, מדהים מהו כח התפילה ואיך ה' לא מוגבל ומייצר יש מאין...

בעל המעשה: ה.ב.

הפעונים לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנץ לשלוח אל ר' שפתה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

"ק האדמו"ר מסלונים זצוק"ל בעל "נתיבות שלום",
[יזמא דהילולא השבוע ביום השישי עש"ק ז' אב],
פגש פעם אברך צעיר מתלמידי לאחר נישואיו, ושאלו
בעדינות על המצב בביתו.

ענה האברך: רבי, המצב ברוך השם נורמאלי...
שאלו הרבי: נו, מתנככים? רבים? מתקוטטים? -
והאברך שוב עונה, רבי המצב ברוך השם נורמאלי, בסדר
פחות או יותר...

ושוב שואל הרבי, נו מתנככים? מתנצחים? - והאברך
שוב לא מבין, הרי אמר לרבי מפורש שהמצב נורמאלי!
כשהבחין הרבי זצ"ל בפליאתו, הסביר לו בחן קדשו: דע
לך שמצב "נורמאלי" שבין איש לאשתו הוא בוויכוחים
ומריבות... שכבר ארז"ל (ברכות נח). שכשם שאין
פרצופיהם שווים כך אין דעותיהם שוות, וכל שכן בין
איש לאשתו. כשאמרת שהמצב נורמאלי... חששתי
שלך כוונתך. צריכים רחמי שמים כדי שהמצב יחרוג
מהנורמה, ויתנהגו בחן וכבוד זה לזו וזו לזה...

מדרך העולם, כששומעים על זוג שהתגרשו נדהמים
וחוקרים מה קרה, מדוע וכו'. האמת היא שבהיפך
היו צריכים לשאול, מה קרה אצל כל זוג נשוי שלא
התגרשו... איך זה התאפשר? הרי אין זה בדרך הטבע
כלל... כי אם רק בסייעתא דשמיא, שיושב הקב"ה כל
העת ומוזוג כל הזיווגים כולם שיעלו יפה כל העת.

כאשר מבואר במהר"ל זצלה"ה (חידושי אגדות ריש
סוטה), שלכן צריכה שכינה לשרות בין איש לאשתו, כי מטבעם
אין יכולים להתחבר, וצריך שכינה שתחבר ביניהם, עין שם.
בדרך צחות אפשר לדרוש בזה: "טובים השנים מן האחד"
(קהלת ד, ט), כאשר רואים זוג מצליח ו"טובים השנים" - אין
זה אלא "מן האחד" הוא אחד יחיד ומיוחד ברוך הוא וברוך
שמו, שעשה עמם נס!

[טיבת השכינים ח"א לבחורים - שער הנישואין פרק ד אות ב]
• § • § •

מעשה באיש יהודי שמצב השלום בית בביתו לא היה בכי טוב,
ולאחר שנים של סבל הוא החליט להתגרש ולהתפטר מכל
הצרות. ונכנס להתיעץ עם רבו הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל.
אמר לו רבי אשר: וכי מה חושב אתה, שאפשר לברוח מהרבונו
של עולם? אם משמים רוצים שתסבול מן האשה, הרי אני
מבטיח (!) לך נאמנה, שתסבול מן אשה השניה עוד יותר מן
הראשונה! לא תברח מאת ה'!

ובפאתום תפס האיש - לאחר תגובה נמרצת שכזו - שבעצם
הבעיה היא בו בעצמו, שכן מצד החפצא של הצרות הרי אי
אפשר לברוח, ואם כן אפוא אין הבעיה אלא ב'גברא'...
לפיכך החליט לתקן את עצמו בתיקון שהועידו לו מן השמים,
ולקבל את הכל באהבה ובשלוחה. הוא נשאר עם אשתו על אף
כל מגרעותיה, פרנסה ושמר עליה, ודאג לכל מחסורה. וכעבור
תקופה שהחזיק יפה במהפכתו הגיע השינוי המיוחל, ונעשה
שם שלום בית יפה, אף כי לא השתנתה במידותיה ובאופייה,
אבל ביניהם נעשה שלום. וברוך השם כבר השיא את כל ילדיו,
והקים משפחה לתפארת!

אמר לי אותו יהודי: אילו הייתי בורח מן הבעיה, הרי הייתי
הורס את הבית, והורס את כל המשפחה המפוארת הזו!

טיב תהוום!
הרצה להתחזק ולקבל כלים
לעשות רצון הבורא?

טיב התחזקות

תורה / שמחה / כיבוד אב / חסד / עינים / שלום
עבודת השי"ת ב' כרכים / מקומות הקדושים ב' כרכים

הד"ש הכל והודאה הד"ש

מאת הגר"צ
רבי נחמיה הכהן רבינוביץ
שליט"א

ניתן להשיג בהנחות ספרים הכוללות
הפצה ראשית לרכישת הספרים בהנחת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

ומי יודע עוד איזה צרות וייסורים היו נוספים עלינו, ה' ירחם!
לפעמים נדמה לאדם שצריך לחולל 'מהפכות' בעולמו כדי
לצאת מן הכאב והייסורים, ולברוח' מהם... - אך כל מה
שנדרש מאותו אדם היה רק להחליט 'בנאמנות שזהו טוב
עבורי! כי כך הועידה לו ההשגחה העליונה. וממילא 'גילה' שכן
הוא טוב בשבילו, וכנראה צריכים הם לתקן כל מיני תיקונים
בקשיים ובייסורים שעברו בדרכם. ולאחר שבה הגברא אל
תיקונו, נעשה ממילא גם השינוי בחפצא... והתהפך הכל לטובה
ולברכה.

[מתוך שיחת מוסר לאברכים בעניני שלום בית]
• § • § •

אחד ממכרי איש ישר ונאמן, אשר הפרוטה אינה מצויה בכיסו,
אבל מצד שני התברך בילדים מיוחדים טובים ומוצלחים כ"י,
שידך את בתו עם משפחה עשירה. בהיותה כלילת המעלות
בלעה"ר, התחייב אבי החתן שהיה גביר עתיר נכסים רבים,
בסידור מלא עבור הזוג.

הצלחת נשברה במזל טוב, וכנהוג ערך צד הכלה 'מסיבת
אירוסין' מכובדת באולם מפואר, בהתאם למשפחת החתן
האמידה. אבי הכלה במצבו הכלכלי נאלץ לקחת הלוואה
בשביל חגיגת 'תנאים' מהודרת שכזו... אך הוא שמח על כך,
והודה לה' שקיבל 'סידור מלא' בהוצאות הנישואין והדדור.
תקופת האירוסין עברה בטוב ובענינים, והנה קרב ובא יום
שמחתם הגדולה, הכלה המהוללה היתה עסוקה בהכנותיה
הרבות בהתרגשות גדולה, היא כבר בחרה בקפידה את שמלת
הכלה המפוארת, וערכה את מסע הקניות של הנדוניה ושאר
בגדים ותכשיטים נחמדים מפז ומפנינים יקרים, כשהיא

משתדלת להתאים את עצמה כמובן לרמה המתאימה
של משפחת החתן העשירה...
תאריך החתונה כבר נסגר תיכף לאחר האירוסין,
כשהגביר אינו מוותר על אולם מפואר ונכבד, שתי
המחותנות כבר ישבו על 'תפריט' עשיר ומיוחד וכו'.
ולאחר מכן סגרו עם הצלם והתזמורת, ועם שאר כל
המנצחים על המלאכה, מלאכת הקודש של שמחת חתן
וכלה.

והנה לפתע ביום מאוד לא בהיר, שבוע לפני החתונה!
נחתה מהלומה קשה על ראשם! פתאום לדאבון ליבם
וללא שום רמז מוקדם ביטל צד החתן את כל השידוך!
המכה היתה כואבת ומכאיבה עד עמקי לב ונפש, אי
אפשר לתאר את הצער והעלבון הקשה של משפחה
שלמה החוטפת מכה שכזו, ההפתעה היתה גדולה,
והכלה העדינה והרגישה לא ידעה את נפשה, היא
התהלכה בביתה בכויה יומם ולילה, בלא שתוכל להבין
על מה ולמה עזבה חתנה כך בחרפה וביזיון נורא!?

מתוך מצב מושפל וכואב זה, שאלני אבי הכלה אם יכול
הוא לכל הפחות לדרוש תשלום 'פיצויים' של מאה
אלף דולר [100,000\$] תמורת המחילה, בהיות שהיו לו
הוצאות רבות כשהיה צריך להתאים את כל הוצאותיו
לפי רמת המחונן (בעבר) העשיר, שעבורו אין זה
סכום גדול כל כך, ואולי יהיה בזה סכום נאה מעט בכדי
להמתיק את המכה, שהרי בהיותה בת שעזבה שידוך

בדאי יצטרך עתה לשלם יותר בשביל שידוך אחר.
הצעתי את שאלתו בפני מן הראב"ד הגה"צ רבי ישראל יעקב
פיישר זצוק"ל, ועל אתר ענה הרב בחכמת אלקים שבקרבו: יכול
הוא לדרוש פיצויים כמה שירצה, השאלה היותר רלוונטית היא
אם הצד השני יסכימו לתת כבקשתו... - אך העיקר שבעיקרים
יש להזהיר מאוד, אחר שיתנו כמה שיתנו, יהיה באיזה סכום
שיהיה, שישתדלו בכל לב לעקור הקפידה מליבם, ולהבין שמן
הסתם היה לצד השני לפי דעתם סיבה בדבר, ולא בכדי קם
חתן יום אחד ועוזב כלה מושלמת שכזו שבוע לפני החתונה.
ועליהם לפעול בעמקי ליבם שתהיה מחילה שלמה, הן מצד
הכלה עצמה, והן מצד ההורים והמשפחה.

וכאן הוסיף לי הרב משפט מצמרר:
באם חלילה לא תהא כאן 'מחילה גמורה', מי יודע איזה קטרוג
גדול יכולה עביירה כזו לגרום לכל כלל ישראל!
והטעים דברו, כי כל קפידה וכעס או שנאה של איש ישראל על
חבירו חלילה, מוסיפה 'שנאת חנם' בישראל וגורמת לקטרוגים
חלילה, ועל כך כל עיקר צרות אריכת הגלות, ירחם ה'.
המשפחה כולה קיבלה את פסקו של הרב בתמימות ובנאמנות,
וכמובן מחלו בלב שלם, והוציאו כל קפידה מליבם, והשתדלו
לשכוח מאותו מעשה. ומאז התקרבו מאוד אל הרב זצוק"ל,
שחשו את גודל אהבת ישראל הבערת בקרבו, והתדבקו בו
מאוד בעקבות אותו מעשה.
צא ולמד, עד היכן מגעת הבנתם והכרתם של חכמי ישראל,
בגודל מידת השלום, ובעוצם חשיבות עניינים הדקים והעדינים
הללו שבין אדם לחבירו!

[קובץ 'כלליות', שיחה כללית 25]

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט
התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירשיו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע יסיון תנצבה.	לע"י בחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק נלביע יחנסלו תנצבה.	גרפצי'ק טל: 02-5002321	קשת הרשת מיחזור יר"צ וירידים מיוחדות 02-6257948 info@keshet-haheshet.co.il	גל.י.פ.ו

יור"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173